

I henhold til adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Christian Hillmann, 22003635

Kunngjøring - Vedtak om vern av Østmarka nasjonalpark og Østmarka friluftslivsområde

Kongen i statsråd vedtok 10. november 2023 vern av Østmarka nasjonalpark og Østmarka friluftslivsområde.

Statsforvalteren informerer med dette brevet berørte grunneiere og aktuelle etater og organisasjoner om vedtaket, om forvaltning og om mulighet for å kreve erstatning for eventuelt tap.

Vernevedtak

10. november 2023 vedtok Kongen i Statsråd opprettelse av Østmarka nasjonalpark på 53,9 km² og Østmarka friluftslivsområde på 16,9 km². Samtidig ble de eksisterende verneområdene Østmarka naturreservat, Hauktjern friluftslivsområde og Spinneren friluftslivsområde opphevet. Bortsett fra en del private hytteeiendommer, ligger alt nytt vernet areal på eiendommene til Oslo og Nordre Follo kommuner, som ligger i kommunene Oslo, Nordre Follo og Enebakk.

Foredraget til kongelig resolusjon, verneforskrifter og vernekart er lagt ut på [Klima- og miljødepartementets hjemmeside](#).

Kommunene bes gjøre seg kjent med verneforskrifter og kart slik at kunnskapen om og føringene for områdene blir innarbeidet i den løpende areal- og eiendomsforvaltningen.

Vi kommer til å invitere kommunene Oslo, Nordre Follo og Enebakk til egne møter om oppfølging av vernevedtaket.

Restriksjonsnivå

Den bruken av området som foregår i dag vil i alt det vesentligste kunne fortsette. Med unntak for området som tidligere av omfattet av Østmarka naturreservat, åpner regjeringen opp for mer

aktivitet og tiltak enn i andre nasjonalparker i Norge. Se forskriftene på [Klima- og miljødepartementets hjemmeside](#).

Restriksjonsnivået i Østmarka naturreservat er i stor grad beholdt siden det ble opprettet en egen sone A som har tilsvarende grenser og med et relativt likt restriksjonsnivå som var i naturreservatet. I sone A er det som eksempel fortsatt ikke tillatt med sykling.

Skogbruk, skogbrukstiltak, nye anlegg og innretninger og aktiviteter eller tiltak som kan skade verneverdiene er ikke tillatt.

Dersom ikke annet er nevnt i verneforskriftene gjelder viltloven, lakse- og innlandsfiskloven og motorferdselloven.

Erstatning for vernevedtak

Det følger av naturmangfoldloven § 50 første ledd at eier eller rettighetshaver av eiendom som helt eller delvis blir vernet, har rett til erstatning fra staten for økonomisk tap når vernet medfører en vanskeliggjøring av igangværende bruk.

Vilkår for erstatning er at en igangværende bruk på eiendommen forhindres eller vanskeliggjøres på grunn av de restriksjoner som følger av vernevedtaket, og at dette fører til et økonomisk tap. Som igangværende bruk regnes den bruk som faktisk foregår på vernetidspunktet, i motsetning til bruk som har opphørt eller som ikke har kommet i gang.

For bruk av eiendommen som krever offentlig tillatelse, anses bruken som igangværende dersom offentlig godkjenning forelå da oppstart av arbeidet med vern ble kunngjort.

Krav om erstatning må sendes Statsforvalteren innen fire måneder fra vernevedtaket, jf. naturmangfoldloven § 51. Statsforvalteren oversender eventuelle erstatningskrav til Miljødirektoratet for videre behandling.

Det følger av naturmangfoldloven § 51 at staten skal gi tilbud om erstatning senest ett år etter at vernevedtaket ble truffet. Det er en målsetting at de fleste erstatningssakene skal løses gjennom avtale. Dersom et eventuelt tilbud om erstatning ikke aksepteres kan det senest seks måneder etter at tilbud blir gitt, settes frem krav om at staten begjærer rettslig skjønn for fastsetting av erstatning. I forbindelse med et eventuelt skjønn vil staten dekke nødvendige kostnader til juridisk bistand, jf. skjønnsprosessloven § 42. Normalt vil det også bli akseptert å dekke nødvendige kostnader til juridisk bistand ved forhandlinger om erstatning. Dersom det er flere grunneiere innenfor samme verneområde som har krevd erstatning, kan det stilles krav om at disse samler seg om en felles advokat. Eventuell erstatning etter naturmangfoldloven utbetales som et engangsbeløp.

Forvaltning

Klima – og miljødepartementet uttaler i Kongelig resolusjon at et nasjonalparkstyre bør forvalte begge verneområdene. Det vil også gjøre det vesentlig enklere for publikum og brukere å forholde seg til samme instans. Inntil et nasjonalparkstyre er utnevnt, har Statsforvalteren i Oslo og Viken fått delegert myndighet til å forvalte både nasjonalparken og friluftlivsområdet. Markaloven har i dag ikke hjemmel for å utpeke et særskilt oppnevnt organ som forvaltningsmyndighet for områder vernet etter markaloven, slik naturmangfoldloven § 62 har. Departementet vil foreslå en endring av markaloven, slik at et verneområdestyre kan forvalte begge områder helhetlig.

I påvente av etablering av et forvaltningsstyre, vil vi opprette et administrativt kontaktutvalg for de fem kommunene Oslo, Nordre Follo, Enebakk, Lørenskog og Rælingen som har områder i nasjonalparken. Dette skal bidra til å styrke informasjonsflyt mellom kommunene og verneområdeforvaltningen og å styrke det interkommunale samarbeidet. Det vil også være et viktig fora for å diskutere besøksstrategi, forvaltningsplan, m.m.

Vi vil i et eget brev be hver kommune foreslå ett medlem og ett varamedlem fra kommunenes administrasjon til å sitte i kontaktutvalget.

Tilsvarende ønsker vi nå også å opprette et rådgivende utvalg for verneområdene og hvor enkeltrepresentanter for ulike interesseorganisasjoner og brukergrupper sitter. Det er her viktig at representantene kan representere hovedgruppene av bruksområder og interesser – og uten at gruppen blir for omfattende. Det rådgivende utvalget bør kunne bidra med lokalkunnskap ved utarbeidelse av besøksstrategi og forvaltningsplan.

Det rådgivende utvalget bør i første omgang sitte frem til det er etablert et forvaltningsstyre. Deretter bør forvaltningsstyret selv vurdere organisering og innretning på eventuelle rådgivende organ.

Vi vil i et eget brev invitere til deltagelse i et slikt rådgivende utvalg. Deretter vil Statsforvalteren oppnevne medlemmer i utvalget.

Statens Naturoppsyn vil så snart det er praktisk mulig mtp. snøforhold merke områdene med verneskilt.

Justeringer av vernegrensen for friluftslivsområdet

Under arbeidet med verneprosessen har vi mottatt et tilbud om frivillig vern av tre private eiendommer like nord for eksisterende friluftslivsområde, der vernegrensen i dag har en innbuktning. I tillegg ønsket Oslo kommune under høringen at noe mer av deres eiendom like øst for eksisterende friluftslivsområde inngikk i verneområdet. Disse endringsforslagene i vernegrensene til friluftslivsområdet har ikke vært på formell høring, da vi ønsket å avvente regjeringens behandling av verneforslaget før vi la en mindre utvidelse av friluftslivsområdet ut på offentlig høring. Vi tar imidlertid sikte på å legge denne mindre endringen ut på offentlig høring med det nærmeste.

For spørsmål eller kontakt om Østmarka nasjonalpark og/eller Østmarka friluftslivsområde, kan seniorrådgiver Christian Hillmann eller seksjonssjef Ellen Lien kontaktes.

Med hilsen
Ellen Lien
seksjonssjef

Christian Hillmann
seniorrådgiver

Klima- og miljøvernnavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

